

Retningslinjer for Sola kommunes særskilte klagenemnd

1. Den særskilte klagenemnda (heretter kalt klagenemnda) er opprettet i medhold av fvl.§28, 2.ledd, etter kommunestyrets beslutning.
2. Klagenemnda behandler klage over enkeltvedtak(1) hvor ikke annet følger av særlov.
3. Generelle regler:
 - 3.1. Forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjelder med mindre annet følger av særlov.
 - 3.2. Folkevalgte medlemmer som har vært med på å treffe det påklagede vedtaket eller som har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for det, er inhabile ved klagenemndas behandling av saken, jf. kl.§40 nr. 3 c. For øvrig gjelder de generelle regler om inhabilitet, jf kl.§40 nr. 3 b og fvl.§6.
 - 3.3. Klagenemndas møter foregår for lukkede dører, jf kommuneloven §31 nr. 5 4. For øvrig gjelder kommuneloven kap. 6 for saksbehandlingen i klagenemnda.
 - 3.4. I saker hvor deler av avgjørelsesgrunnlaget er unntatt fra offentlighet på grunn av taushetsplikt, skal saksforelegget eller de enkelte dokumenter som er unntatt offentlighet, innleveres ved møtets avslutning.
4. Administrasjonens behandling av klagen
 - 4.1. Administrasjonen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Administrasjonen kan selv oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Hvis administrasjonen ikke finner grunnlag for å endre vedtaket, skal klagen fremmes for klagenemnda ved et oversendelsesbrev.

Ansatte i administrasjonen som på rådmannens vegne har fattet eller tilrettelagt beslutningsgrunnlaget for den avgjørelse som er påklaget, kan ikke tilrettelegge grunnlaget for klageinstansens behandling, jf kl.§40 nr. 3 c.

Politisk sekretariat er sekretariat for klagenemnda.
 - 4.2. Sammen med saksforelegget skal følge:
 - det påklagede vedtak
 - klagen
 - andre dokumenter med opplysninger som det påklagede vedtaket bygger på.
 - 4.3. Et enkeltvedtak kan straks iverksettes selv om det påklages. Er det fremmet begjæring om utsatt iverksettelse etter fvl.§42, skal administrasjonen straks vurdere spørsmålet. Med mindre avgjørende hensyn taler mot, bør

administrasjonen gi utsatt iverksettelse frem til utvalget har fått behandlet saken. Utvalget avgjør selv om utsatt iverksettelse skal gis frem til klageinstansen har fått behandlet spørsmålet, og er ikke bundet av administrasjonens foreløpige beslutning.

5. Klagenemnda har et selvstendig ansvar for å påse at klagen tilfredsstiller lovens krav, med hensyn til klagerett, klagefrist m.v.

Klagenemnda skal avvise klagen hvis vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt.

Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, jf fvl. §34, 2.ledd. Med alle sider av saken menes:

- (a) lov-eller regelanvendelse
- (b) saksbehandlingen
- (c) faktum som vedtaket bygger på, herunder nye opplysninger
- (d) vedtakets skjønnsmessige sider

6. Rammene for klagenemndas prøvingsadgang:

- 6.1. Klagenemnda kan fullt ut prøve de sider av saken som er nevnt under pkt. 5 a-c.

Påvises svikt som har hatt avgjørende betydning for vedtakets utfall, kan klagenemnda oppheve vedtaket og hjemvise det til ny behandling i underinstansen, eller selv endre vedtaket hvis forutsetningene for dette er til stede. Endring til gunst for klager kan bare skje når omgjøring ikke samtidig er til ugunst for en annen privat part i samme sak.

Hvis klageren fremlegger nye opplysninger i forbindelse med klagen (jf pkt. 5 c), og disse opplysningene ikke har vært kjent for, eller vurdert av underinstansen, og disse opplysningene finnes å ha være av avgjørende betydning for sakens utfall, skal klagenemnda ikke fatte nytt realitetsvedtak, men hjemvise saken til ny behandling i underinstansen.

- 6.2 Når vedtaket beror på et klart lovgrunnlag, kan klagenemnda også prøve underinstansens skjønnsutøvelse (jf pkt. 5 d). Det samme gjelder når vedtaket ikke beror på et klart lovgrunnlag, men dreier seg om å pålegge private borgere inngrep i deres handlefrihet, hvor dette kan fastsettes uten lovhjemmel.
- 6.3. Klagenemnda har *begrenset prøvingsadgang* med hensyn til underinstansens skjønnsutøvelse (jf pkt. 5 d) når det påklagede vedtaket gjelder tildeling eller avslag på søknad om tildeling av velferdsgoder som kommunen ikke er rettslig forpliktet til å gi, men som kommunen har avsatt budsjettmidler til, og det foreligger retningslinjer for tildelingen:

- (a) Klagenemnda kan fullt ut prøve om det påklagede vedtaket er vilkårlig, sterkt urimelig/uforholdsmessig, eller i strid med prinsippet om likebehandling/forbudet mot forskjellsbehandling.

I disse tilfellene kan klagenemnda oppheve vedtaket og hjemvise det til ny behandling i underinstansen, eller selv endre vedtaket hvis forutsetningene for dette er til stede (2). Endring til gunst for klager kan bare skje når omgjøring ikke samtidig er til ugunst for en annen privat part i saken.

- (b) Hvis det påklagede vedtaket ikke finnes å lide av noen av de feil som nevnt under 6.3, bokstav a ovenfor, *skal klagenemnda være tilbakeholden med å overprøve skjønnsutøvelsen*. Ved vurderingen skal det legges vekt på kommunestyrets budsjetttrammer og hensynet til generell likebehandling.

- 6.4. Hvis det påklagede vedtaket gjelder avslag på søknad om et velferdsgode/en gavedisposisjon uten forankring i lovgivningen, og avslaget er begrunnet med at kommunestyret ikke har avsatt budsjettmidler til formålet og det heller ikke foreligger retningslinjer for slik tildeling, er dette bindende også for klagenemnda.

Merknader:

1) Se rådmannens "Veiledning om enkeltvedtak"

2) "Forutsetningene vil være til stede" vil være til stede hvis vedtaket lar seg endre uten videre. I saker om (klage over) tildelingsavgjørelser er det ikke alltid mulig å reparere de feil som har skjedd, gjennom naturaloppfyllelse. Eks: et vedtak som innebærer feilaktig avslag søknad om barnehageplass kan kanskje ikke oppfylles straks hvis det for tiden ikke er ledige barnehageplasser. Et vedtak som feilaktig avslås søknad om pengestøtte til et idrettslag kan kanskje ikke oppfylles straks hvis hele pengepotten allerede er utdelt. Klagenemnda vil ikke ha budsjettmessig kompetanse til selv å tildele de midler klageren skulle hatt. I et slikt tilfelle må det feilaktige vedtaket oppheves, og hjemvises til ny behandling i underinstansen (rådmannen). Rådmannen får da vurdere hvordan "reparasjon" best kan skje, enten ved at det bes om tilleggsbevilgning eller at man finner rom innenfor budsjettet som helhet.

Instruks for hovedutvalgenes forberedende behandling av klage over enkeltvedtak fattet av rådmannen

1. Innledning

1.1. Det rettslige grunnlaget er delegasjonsreglementet kap. 6, § 2. Det fremgår her at utvalgene på hver sine områder skal forelegges klage over enkeltvedtak* fattet av administrasjonen (rådmannen), før klagen eventuelt ekspederes videre til klageinstansen. Klageinstansen kan være statlig eller kommunal (klagenemnda).

1.2. Hvilke saker/sakstyper rådmannen har førsteinstanskompetanse til å fatte, fremgår av delegasjonsreglementet kap. 3 og 11, §7.

Utvalgene skal ikke prøve klagesaker hvor myndigheten til å fatte enkeltvedtak ikke bygger på delegert fullmakt fra kommunestyret.

2. Overordnede prinsipper

2.1. Når utvalgene overprøver administrasjonens enkeltvedtak i forbindelse med klage, er administrasjonen og utvalget ett og samme organ i relasjon til forvaltningslovens bestemmelser. Administrasjonen og det respektive utvalg er i fellesskap "underinstans" i relasjon til forvaltningsloven §33 og har et felles ansvar for at de plikter som følger av fvl. §33 innfris.

2.2. Utvalgets foreløpige behandling av klagesaker skal være atskilt fra utvalgets øvrige virksomhet.

2.3. Når utvalget behandler klagesaker, skal det skje for lukkede dører, jf kommuneloven §31 nr. 5.

2.4. I saker hvor deler av avgjørelsesgrunnlaget er unntatt fra offentlighet på grunn av taushetsplikt, skal saksforelegget eller de enkelte dokumenter som er unntatt offentlighet, innleveres ved møtets avslutning.

3. Administrasjonens behandling av klagen

3.1. Administrasjonen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Administrasjonen kan selv oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Hvis administrasjonen ikke finner grunnlag for å endre vedtaket, skal klagen fremmes for utvalget ved et begrunnet saksforelegg og med en innstilling/forslag til vedtak.

3.2. Sammen med saksforelegget skal følge:

- det påklagede vedtak
 - klagen
 - andre dokumenter med opplysninger som det påklagede vedtaket bygger på.
- 3.3. Et enkeltvedtak kan straks iverksettes selv om det påklages. Er det fremmet begjæring om utsatt iverksettelse etter fvl. §42, skal administrasjonen straks vurdere spørsmålet. Med mindre avgjørende hensyn taler mot, bør administrasjonen gi utsatt iverksettelse frem til utvalget har fått behandlet saken. Utvalget avgjør selv om utsatt iverksettelse skal gis frem til klageinstansen har fått behandlet spørsmålet, og er ikke bundet av administrasjonens foreløpige beslutning.

4. Utvalgets behandling av klagen

4.1. Utvalget kan prøve alle sider av saken:

- (a) lov-eller regelanvendelse
- (b) saksbehandlingen
- (c) faktum som vedtaket bygger på, herunder nye opplysninger
- (d) vedtakets skjønnsmessige sider

Utvalget prøver klagen bare så langt den er påklaget.

4.2. Utvalget har den samme kompetanse til å oppheve eller endre det påklagede vedtaket som administrasjonen har etter pkt. 3 ovenfor. Utvalget kan fritt oppheve eller endre vedtaket hvis det finnes å lide av *avgjørende* feil nevnt under pkt. 4.1, bokstav a-c, og er ikke bundet av administrasjonens vurdering.

4.3. Utvalget skal ikke overprøve administrasjonens skjønnsmessige vurdering (pkt 4-1, bokstav d ovenfor), med mindre:

- (a) vedtaket finnes å være vilkårlig, sterkt urimelig/uforholdsmessig, eller i strid med prinsippet om likebehandling/forbudet mot forskjellsbehandling
- (b) vedtaket er i strid med retningslinjer for skjønnsutøvelsen gitt av kommunestyret eller annet folkevalgt organ etter delegert fullmakt, hvor rettsgrunnlaget har åpnet for dette.

4.4. Hvis utvalget stadfester administrasjonens vedtak, ekspederes vedtaket til klageinstansen, sammen med de underliggende dokumenter og vedlegg, jf fvl. §33, 4.ledd.

4.5. Hvis utvalget opphever vedtaket, skal det hjemvises til ny behandling i administrasjonen, med de nødvendige føringer.

- 4.6 Hvis det påklagede vedtaket endres, skal vedtaket begrunnes etter de retningslinjer som gjelder for begrunnelse av enkeltvedtak, jf fv1.§25.

5. Særregler for Utvalg for levekår

- 5.1. Behandling av klagesaker etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven skal foregå i underutvalget, sosialutvalget/klientutvalget.
- 5.2. Ved behandlingen av klagesaker etter kommunehelsetjenesteloven §2-4 gjelder ikke pkt. 2.1. Når klientutvalget behandler klager etter khtjl.§2-4, er klientutvalget å anse som (første) *klageinstans*. Administrasjonen behandler klagen som underinstans før saken eventuelt går til klientutvalget. Reglene i “Retningslinjer for Sola kommunes særskilte klagenemnd” pkt. 4 gjelder tilsvarende for sosialutvalget/klientutvalget når dette opptrer *som klageinstans*.

Hvis klientutvalget stadfester administrasjonens vedtak, skal saken ikke ekspederes til endelig klageinstans (Helsetilsynet) uten at det er klart at klagen fastholdes (ny klage), jf khtjl.§2-4, 2.ledd.

* Se “Veiledning om enkeltvedtak”

Instruks for rapportering til hovedutvalgene om administrasjonens bruk av delegert fullmakt

1. Innledning

Det følger av delegasjonsreglementet kap. 11, §7, at rådmannen systematisk skal rapportere bruk av delegert fullmakt etter særlovgivningen til det utvalg som saksområdet hører til. Avgjørende for sakens tilknytning til det enkelte hovedutvalg er den myndighetsfordeling som følger av delegasjonsreglementets ulike kapitler.

Rapporteringen gjelder bruk av delegert fullmakt i form av enkeltvedtak (1) fattet med hjemmel i særlovgivningen. Rapporteringen gjelder ikke hvor administrasjonens myndighetsutøvelse ikke beror på delegasjon (2).

2. Rapporteringen skal skje etter følgende retningslinjer:

- 2.1. Rapporteringen skal legges opp slik at utvalget får meningsfull og relevant informasjon om aktiviteten innenfor utvalgets ansvarsområde.

Rapportering skjer skriftlig (tabellariske oversikter e.l.) i kombinasjon med at administrasjonen gir en kort muntlig orientering. Administrasjonen er representert ved rådmannen selv eller den han bemyndiger.

- 2.2. Rapportering kan knyttes til hvert møte i utvalget, kvartalsvis, tertialvis eller på halvårlig basis.

- 2.3. Rapporteringens innhold og form fastsettes av utvalget i samråd med administrasjonen innenfor rammen av disse retningslinjene.

Rapporteringen skal ikke være mer omfattende og vidløftig enn nødvendig..

- 2.4. Rapporteringen skal fortrinnsvis være relatert til den enkelte bestemmelse i lovgivningen som hjemler enkeltvedtaket, eller til tjenestearter/tiltaksarter innenfor den enkelte bestemmelse hvor dette ikke fordrer uforholdsmessig administrativt arbeid.

Det skal fremgå av rapporten om vedtaket innebærer at søkeren har fått medhold eller avslag, eller om vedtaket er i den private parts favør eller disfavør.

I sakstyper som er unntatt offentlighet og/eller personevern hensyn gjør seg gjeldende, skal det ikke rapporteres på navn, personnummer eller annen identifiserbar informasjon.

- 2.5. Rapporteringen skal ikke ledsages av underliggende dokumentasjon, men utvalget kan be om nærmere orientering eller svar på konkrete spørsmål, enten i møtet eller i det neste møtet utvalget avholder.
- 2.6. Utvalget kan ikke på eget initiativ og uten at vedtaket er påklaget, overprøve de enkeltvedtak administrasjonen har fattet, med mindre det er utvalget selv som har delegert myndigheten til administrasjonen.

For utvalgets forberedende behandling av *klagesaker* gjelder “Instruks for hovedutvalgenes forberedende behandling ved klage fattet av rådmannen”.

(1) Se "Veiledning om enkeltvedtak.

(2) Eksempelvis vedtak fattet etter barnevernloven (saker om hjelpetiltak)